

De versmelting van tegenstellingen:

Een interview met Benjamin Van Esser over Coalesce [2]

Door Sara Smalbrugge

Voor TRANSIT heb je de compositie Coalesce [2] geschreven. Waarvoor staat Coalesce precies?

Het is Engels voor versmelten. De opzet van het werk is het combineren van bepaalde muzikale ideeën met hun tegengestelden. Hierbij ligt de nadruk vooral op het samenbrengen van akoestica en elektronica. Hoe kan ik die twee enerzijds als componist bundelen en anderzijds als uitvoerder zelf in de hand houden.

Er bestaat ook een Coalesce [1] met een andere bezetting. Hoe verhouden die twee zich tot elkaar?

Coalesce [1] is opgevat voor solist en elektronica. Het werk werd geschreven op vraag van een saxofonist die momenteel een onderzoek afwikkelt omtrent het optimaliseren van de uitvoeringspraktijk, eigen aan zijn instrument. In *Coalesce [1]* wordt de elektronica niet zozeer uitgevoerd, maar eerder gegenereerd door een computerprogramma. De input van de speler activeert al dan niet bepaalde modules waardoor je doorheen het werk bepaalde combinaties van effecten krijgt.

In *Coalesce [2]* is de elektronica grotendeels geautomatiseerd en uitgeschreven. Ik weet in deze compositie te alle tijde wat er op elektronisch gebied gaat gebeuren. Dit in tegenstelling tot het eerste werk waar het toevalselement veel meer werkt.

In *Coalesce [3]* wordt de elektronica voor het eerst live uitgevoerd door de performers. Ik ga niet teveel verklappen, want het gaat in maart in première.

Wordt het een reeks?

Ja. Momenteel onderzoek ik als doctorandus de uitvoeringspraktijk van de computermuzikant. De cyclus van *Coalesce* huist daarbinnen en dient als het ware als casestudy. Het verloop ervan hangt af van de ontwikkeling van mijn onderzoek. Hierbij probeer ik telkens een stuk te schrijven om mijn bevindingen te toetsen. Naast eigen werk word ik door collega-componisten voorzien van composities, telkens omtrent een specifiek probleem inzake het uitvoeringsaspect van elektronica. De bedoeling is om een andere modus operandi te ontwikkelen voor electronicamuzikanten.

Versmelting is een belangrijk aspect van je werk. Kan dat ook worden vergeleken met je crossover-projecten?

Absoluut. Deze projecten zijn als het ware smeltkroezen waarin ik probeer om verschillende stijlen, die op het eerste zicht niet compatibel lijken, met elkaar te versmelten. Dat is ook wat ik doe in *Coalesce [2]* maar dan in een breder op te vatten concept.

In één van mijn sideprojects werk ik rond een combinatie van minimal-electronic-music met klassieke muziek. Inspiratie hiervoor vind ik veelal bij artiesten zoals Alva Noto en Ryoji Ikeda, muzikanten die ik ten zeerste

bewonder. Mensen die bekend zijn met deze muziek zullen bij beluistering van Coalesce [2] zeker een moment van herkenning hebben.

Welke andere invloeden verwerk je in Coalesce [2]?

Naast IDM is heavy metal een grote liefde van mij. Ik ben fan van groepen als Meshuggah, Vildhjarta en The Dillinger Escape Plan, groepen die de parameter 'tijd' creatief hanteren. In het stuk krijgen we op een bepaald moment een strak gedefinieerd ritmisch procedé. Hierin vindt een verschuiving plaats, doordat de tweede piano een patroon speelt dat iets langer is dan een gelijkaardig patroon gespeeld door de eerste piano. Dit resulteert in een faseverschuiving. De bovengenoemde bands hebben hiervan hun kenmerk gemaakt en brengen dit principe tot ongekennde hoogtes. Verderop in het stuk weerklinkt er dan weer een motief opgebouwd uit open kwinten, een allusie op het gebruik van powerchords, eigen aan de stijl. Hieruit ontwikkelt zich dan weer een constructie die langzaam maar zeker lijkt af te brokkelen en onder meer wordt overgenomen door een instabiele, springerige beat in de stijl van Autechre, een Brits elektronica duo. Voor de opening van het stuk werk ik rond een ander muzikaal gegeven dat mij na aan het hart ligt, namelijk polymeetriek. Hierbij worden een aantal muzikale ideeën in verschillende tempi over elkaar geschoven. Een soort multi-temporaliteit, in navolging van Nancarrow en ook Ligeti, die dat idee heeft verdergezet. In Coalesce [2] wordt dit idee op elektronisch gebied mede versterkt door het gebruik van een aantal looper modules.

Waarom spreekt het aspect van multi-temporaliteit je zo aan?

Ik vind het gewoon leuk, zowel om te horen als om te spelen. Ik ben drummer in een metalcore band geweest en dat was ritmisch erg technisch. Sindsdien ben ik meer en meer naar ingewikkeldere ritmes in alle muziek gaan luisteren. In klassieke muziek neig ik ook meer naar muziek die ritmisch getint is dan naar lyrische muziek, hoewel ik dat ook kan appreciëren. Metrische complexiteit is tevens iets dat ik als uitvoerder graag doe. Ik werk als pianist bij voorkeur rond hedendaagse muziek. Hier kom ik vaker ritmisch complexe zaken tegen. Nu ik meer schrijf dan vroeger, probeer ik die ritmische complexiteit in mijn composities te verwerken. En daarbij ben ik in *Coalesce [2]* nu zelf uitvoerder, dubbel plezier dus!

Je schrijft onder een aantal pseudoniemen. Komt er een tijd dat die ook gaan versmelten?

Dat denk ik niet. Ik hanteer een aantal pseudoniemen om de muzikale output van de verschillende crossovers te duiden. Zo werk ik bijvoorbeeld omtrent elektronica en klassiek, zowel binnen een populaire als experimentele context. In een ander project ben ik bezig met jazz en elektronica. In weer een ander project probeer ik verschillende soorten metal met elkaar te vermengen. Telkens een ander hokje waarop ik dan ook telkens een andere naam plak. Een voordeel hieraan is dat ik iedere keer in een andere hoek kan vluchten, ik ben nu eenmaal niet altijd in dezelfde stemming. Ik wil me ook niet focussen op slechts één ding, op één idioom. Ik probeer mij vooral te bewegen in verschillende vaarwaters en zoek niet zozeer naar 'mijn eigen stijl'. Deze afwisseling houdt me fris. Ik sluit niet graag compromissen wat dat aangaat en ik probeer de zaak open te houden. Hetzelfde geldt tot op gegeven hoogte ook voor *Coalesce [2]*, dat eigenlijk gezien kan worden als een miniatuur van mijn huidige muzikale spectrum.